

บทความวิจัย

ความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็น
ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์

สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

The Needs of Using Information Technology for Learning Based upon the Opinions of Nursing students College of Nursing under the Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute Ministry of Public Health

สุกิจ ทองพิลา^{1*} วัยวุฒิ อยู่ไนคิล² กิตติพงษ์ พินิจพันธ์³
Sukit Thongpila^{1*} Waiyawut Yoonisil² Gitipong Pinichpan³
พิภพ ดีแพ⁴ สาคร สอนดี³ ศรีบุญ พงศ์ประเสริฐสิน⁴
Pipop Deepae⁴ Sakorn Sondee³ Saranyu Pongprasertsin⁴

¹อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กรุงเทพมหานคร

¹Lecturer, Boromarajonani College of Nursing Nopparat Vajira, Faculty of Nursing,
Praboromarajchanok Institute, Bangkok, Thailand.

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

²Associate Professor, The Graduate School of Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand.

³อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จังหวัดสุรินทร์

³Lecturer, Boromarajonani College of Nursing Surin, Faculty of Nursing,
Praboromarajchanok Institute, Surin, Thailand.

⁴อาจารย์ วิทยาลัยแสงธรรม จังหวัดนครปฐม

⁴Lecturer, Saengtham College, Nakhon Pathom, Thailand.

*ผู้รับผิดชอบหลัก: sukit@bcnnv.ac.th

*Corresponding author: sukit@bcnnv.ac.th

Received 15 November 2022 • Revised 3 March 2023 • Accepted 13 March 2023

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก **วิธีการ:** ผู้ให้ข้อมูลหลักเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากนายกสโมสรมักศึกษา จำนวน 11 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ร่วมกับการบันทึกเทป ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล ด้านการทบทวน

ข้อมูล การตรวจสอบยืนยันข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และด้านวิธีการเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาถอดความแบบคำต่อคำ และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีของ Colaizzi **ผลการศึกษา:** พบว่า นักศึกษาได้สะท้อนมุมมองความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล 3 ประการหลัก ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหาของหลักสูตรต้องทันสมัย 2) ด้านการวิธีการจัดการเรียนการสอน ต้องปฏิบัติจริง และอิงเทคโนโลยี และ 3) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ต้องใช้เทคโนโลยีล้ำสมัย คุณภาพดีและมีเพียงพอ **สรุป:** ผลจากการศึกษาดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อการส่งเสริม พัฒนากำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศ; การเรียนรู้; ความคิดเห็น; นักศึกษาพยาบาล

Abstract

Objective: This qualitative research aimed to study the needs of using information technology for learning based upon the opinions of nursing students College of Nursing under the Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute Ministry of Public Health. **Methods:** The key informants were selected for purposes by sampling from 11 student club presidents. Data was collected through in-depth interviews and tape recordings. Verify the reliability of the information. By examining the information triangulation, information review, verification of information from key informants and the method of collecting data. The information obtained from the interview was verbatim transcription and the data analyzed according to Colaizzi's method. **Results:** It was found that the students reflected their views on the need for using information technology in their learning. According to the opinions of the nursing showed, the three main themes are comprised of: 1) the content of the curriculum must be up-to-date, 2) the method of teaching and learning must be practical and technology-based and 3) learning support requires cutting-edge technology, good quality, and enough good results. **Conclusion:** These results can be used as information to develop and formulate policies for using technology to manage learning in the Bachelor of Nursing program effectively.

Keywords: information technology; learning; opinions; nursing students

ความสำคัญของปัญหา

วิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology: IT) ซึ่งประกอบด้วยสองส่วนสำคัญ ได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารที่ใช้ในการจัดเก็บ สร้างและเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันโลกเป็นสังคมฐานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นพลังขับเคลื่อนที่มีการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในช่วงศตวรรษที่ 21 ที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการ สร้างความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น เปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิต และการปฏิบัติงานของทุกคนทั่วโลกทำให้การดำรงชีวิตในรูปแบบดิจิทัลมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นแผ่ขยายวงกว้างไปทั่วโลกอย่างรวดเร็วแบบ

ไม่มีการสิ้นสุด มีการพัฒนาต่อยอดการสร้างนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าให้กับตัวผลิตภัณฑ์ หรือบริการ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ คุณภาพของสินค้า ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น จึงถือได้ว่าปัจจุบันเข้าสู่ยุคแห่งเทคโนโลยีเปลี่ยนโลกที่แท้จริง¹ ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของ McKinsey Global Institute สถาบันวิจัยชั้นนำทางธุรกิจและการจัดการของโลก ได้ระบุว่าเทคโนโลยีจะเข้ามามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกในทุกภาคส่วนอย่างรุนแรงและหลีกเลี่ยงไม่ได้² วิธีการดำเนินชีวิตของทุกคนในทุกประเทศทั่วโลกเปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมืองการปกครองหรือแม้กระทั่งการจัดการศึกษา ดังนั้น การวางแผนเพื่อรองรับสถานการณ์โลกที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง³

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับชีวิตของมนุษย์มีบทบาทที่สำคัญในระบบสุขภาพ การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการพยาบาลเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมตั้งแต่ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติให้มีสุขภาวะที่ดีมีความสุขในอนาคต⁴ ทั้งนี้เนื่องจากพยาบาลเป็นบุคลากรทางสุขภาพที่มีจำนวนมากที่สุดในทีมสุขภาพเป็นตัวจักรสำคัญของระบบสุขภาพ สอดคล้องกับคำกล่าวของ Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesu ผู้อำนวยการใหญ่นานาชาติที่กล่าวว่า “พยาบาลเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญเป็นกระดูกสันหลังของระบบสุขภาพ” จึงกล่าวได้ว่า พยาบาลเป็นหัวใจสำคัญในระบบบริการสุขภาพที่มีบทบาทสำคัญในการในการผลักดันให้เกิดเกิดสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย⁵ สอดคล้องกับเป้าหมายเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติในปี 2030⁶

วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศไทย มีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 เพื่อให้การพยาบาลแบบองค์รวมบนพื้นฐานการดูแลที่เอื้ออาทรด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ทั้งด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ด้านการฟื้นฟูสุขภาพ และด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ตั้งแต่ในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชนทุกระดับท้องถิ่นทั่วประเทศเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนด้านการพยาบาลให้แก่สถานบริการสุขภาพในทุกระดับ กว่า 80 ปีที่วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เป็นกำลังหลักในการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการในระบบสุขภาพของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน โดยในแต่ละปีมีบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษากว่าร้อยละ 50 เมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันการศึกษาพยาบาลทั่วประเทศ⁷ แต่จากผลการประเมินผลหลักสูตร พบว่า การจัดการเรียนการสอนยังคงเรียนรู้จากอาจารย์ผู้สอนโดยใช้วิธีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนขาดความเท่าทันในด้านเทคโนโลยี (IT literacy) แม้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แต่โดยส่วนใหญ่จะเป็นการสืบค้นข้อมูลในด้านความบันเทิง แต่ในด้านวิชาการค่อนข้างน้อยทำให้มาตรฐานการเรียนรู้

ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ไม่มีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งห้องสมุดมีตำรา วารสาร ฐานข้อมูลออนไลน์ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ห้องปฏิบัติการพยาบาล ห้องสถานการณ์จำลองเสมือนจริง หอผู้ป่วยจำลองไม่เพียงพอและไม่พร้อมใช้งาน เป็นต้น⁸⁻¹⁰

นักศึกษาพยาบาลเป็นบุคลากรที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา การวิจัย สืบค้น ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแหล่งอ้างอิงอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้สามารถเข้าถึงและใช้องค์ความรู้จากฐานข้อมูลในการพัฒนาตนเองทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติมาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม¹¹ ดังนั้นการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เพื่อพัฒนาบัณฑิตพยาบาลให้ที่มีสมรรถนะที่จะสามารถรับมือและปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้น จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาพยาบาลเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อให้มีสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์สถาบันพระบรมราชชนก ปี พ.ศ. 2563-2567 ที่มุ่งสร้างกำลังคนด้านสุขภาพที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลสู่ชุมชน สร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาวะของชุมชนสังคมและอาเซียน¹² และแผนยุทธศาสตร์การพยาบาลสากล พ.ศ. 2562-2566 ที่กำหนดให้พยาบาลต้องมีทักษะด้านการสร้างสรรค์ นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยี สื่อดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการพยาบาล¹³ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก โดยผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย หรือวางแผนการพัฒนาบัณฑิตพยาบาลที่มีสมรรถนะและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศท่ามกลางพลวัตของระบบสุขภาพและสังคมของโลกสมัยใหม่ (VUCA world) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

ความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนกเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา (phenomenology) เพื่อศึกษามุมมอง การรับรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ การตัดสินใจของกลุ่มผู้ถูกศึกษาตามคำบอกเล่าของผู้ที่ประสบกับเหตุการณ์นั้นโดยตรงซึ่งในการศึกษานี้เป็นการสืบค้นปรากฏการณ์โดยการวิเคราะห์และพรรณนา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสะท้อนมุมมอง การรับรู้ ความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก และนำข้อมูลที่สืบค้นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาวิเคราะห์หาสาระสำคัญ (themes) เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นจริงมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ นายกสโมสรนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนนักศึกษาพยาบาลของแต่ละวิทยาลัยให้เป็นหัวหน้าและตัดสินใจ คอยช่วยชี้แนะควบคุม วางแผนและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาทั้งภายใน และภายนอกวิทยาลัย โดยจำนวนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกจนข้อมูลอิ่มตัว จำนวน 11 คน โดยผู้วิจัยกำหนดมีคุณสมบัติ (inclusion criteria) คือ 1) ดำรงตำแหน่งนายกสโมสรนักศึกษา 2) ปฏิบัติหน้าที่นายกสโมสรนักศึกษาไม่น้อยกว่า 6 เดือน

จริยธรรมในการวิจัย

การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เลขที่ SWUEC-G-371/2564E รับรองตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2565 จนถึง 31 สิงหาคม พ.ศ. 2565 การพิทักษ์กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย โดยผู้วิจัยนำเอกสารชี้แจงข้อมูลสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลักพร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิจัย คุณสมบัติ ระยะเวลา ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์

ที่มีต่อผู้เข้าร่วมการวิจัย และประโยชน์โดยรวม ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียดทั้งหมด พร้อมทั้งแจ้งว่าจะขออนุญาตถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้เทปบันทึกเสียงทุกครั้งในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลซักถามข้อสงสัยก่อน จากนั้นผู้วิจัยส่งแบบลงนามหนังสือยินยอมให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) การนำเสนอผลการวิจัยทำในภาพรวม ไม่ระบุชื่อผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลต่าง ๆ จะถูกเก็บเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะทำในภาพรวมของผลการวิจัยเท่านั้นและข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลายภายใน 2 ปี ภายหลังจากผลการวิจัยเผยแพร่แล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในปัจจัยด้านเนื้อหาของหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ควรมีลักษณะอย่างไร ซึ่งแบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์รวมทั้งฉบับ (index of item-objective congruence: IOC) เท่ากับ 1.00 ร่วมกับการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต การจดบันทึกข้อมูลระหว่างการดำเนินการสัมภาษณ์ และการบันทึกเสียง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงต้นสังกัดของผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยสุ่มเลือกติดต่อกับนายกสโมสรนักศึกษา รายแรกตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดเพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)
3. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา และดำเนินการสัมภาษณ์ผ่านโปรแกรม Google Meet
4. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับนายกสโมสรนักศึกษา โดยการแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ พร้อมทั้งขอความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ตลอดจนชี้แจงถึงสิทธิในการปฏิเสธหรือบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัย

โดยไม่ต้องชี้แจง เหตุผล และไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามแนวคำถามที่สร้างขึ้นเกี่ยวกับ ความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ของนักศึกษาในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่พึงประสงค์ควรมีลักษณะอย่างไร โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกการตอบคำถาม โดยให้ผู้ให้ข้อมูลมีอิสระในการให้ข้อมูล และผู้วิจัยยืนยันความถูกต้องของข้อมูลโดยการทบทวนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อความเข้าใจตรงกันกับผู้ให้ข้อมูล กรณีที่ข้อมูลยังไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตดำเนินการสัมภาษณ์อีก 1 ครั้ง พร้อมทั้งขอความร่วมมือผู้ให้ข้อมูลที่ให้สัมภาษณ์แล้วระบุผู้ให้ข้อมูลใหม่โดยวิธีการบอกต่อ (snowball sampling) ตามคุณสมบัติ (inclusion criteria) ที่กำหนด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบของ Colaizzi¹⁴ แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. ถอดเทปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคลแบบคำต่อคำ (verbatim) ออกมาเป็นบทสนทนาโดยตรวจสอบข้อมูลโดยการเปรียบเทียบจากการฟังเทปการสัมภาษณ์หลาย ๆ ครั้ง
2. อ่านบทสัมภาษณ์ที่ถอดเทปแล้วหลาย ๆ ครั้ง เพื่อดึงคำ ข้อความที่สอดคล้องกับประเด็นในการศึกษา
3. แยกแยะ จับกลุ่มตามประเด็นหลักที่ทำการศึกษา ที่ให้อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม (categorization)
4. ผู้วิจัยดำเนินการ ตามข้อ 1-3 กับผู้ให้ข้อมูลคนต่อไป
5. เมื่อวิเคราะห์ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละรายตามประเด็นที่ศึกษาพอมองเห็นความคล้ายคลึงกันของข้อมูลนำกลุ่มรหัสมาพัฒนาเป็นประเด็นหลัก (theme) และประเด็นย่อย (sub-theme) ด้วยการแยกแยะ จัดกลุ่มคำ ข้อความที่มีคุณลักษณะหรือมีความหมายคล้ายคลึงกันเข้ามาอยู่รวมกลุ่มกัน
6. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ย้อนกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ ยืนยันความถูกต้องข้อมูลผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail)

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผลการวิจัยถูกต้อง น่าเชื่อถือ และตรงกับความเป็นจริง โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ความเชื่อถือได้ของข้อมูลโดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล ร่วมกับการสร้างสัมพันธภาพโดยผู้วิจัยโทรศัพท์พูดคุยสร้างสัมพันธภาพก่อน 1-2 ครั้งก่อนการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผ่านโปรแกรม Google Meet เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจ ตลอดจน วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับสะดวกของผู้ให้ข้อมูล และระยะเวลาการสัมภาษณ์ที่เหมาะสม
2. ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลในระหว่างการสัมภาษณ์ โดยการทบทวนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อความเข้าใจตรงกันกับผู้ให้ข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแปลผลโดยการถอดเทปคำสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ แล้วนำกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบยืนยันความถูกต้องอีกครั้งก่อนสรุปเพื่อให้เกิดความเข้าใจและตรงกับความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล
4. ผู้วิจัยตรวจสอบระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ เพื่อดูว่าข้อมูลที่ได้รับมีความถูกต้อง เหมาะสม และตรงประเด็นคำถามการวิจัยหรือไม่ เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 11 วิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ความหมายและองค์ประกอบของความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกนายกลโมสรณ์ศึกษา วิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ข้อมูลอ้อมตัวจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 11 คน สามารถสรุปลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) ดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) กลุ่มนายกสโมสรนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 11 วิทยาลัย (N = 11)

ลำดับ	ตำแหน่ง	เพศ	อายุ	ชั้นปี	ระยะเวลาในการสัมภาษณ์
1.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 1	ชาย	21	3	60 นาที
2.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 2	หญิง	21	4	45 นาที
3.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 3	หญิง	21	3	65 นาที
4.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 4	หญิง	21	3	58 นาที
5.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 5	หญิง	20	3	60 นาที
6.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 6	หญิง	22	4	75 นาที
7.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 7	ชาย	20	3	50 นาที
8.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 8	หญิง	22	4	56 นาที
9.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 9	ชาย	21	3	60 นาที
10.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 10	ชาย	20	3	52 นาที
11.	นายกสโมสรนักศึกษา คนที่ 11	ชาย	22	4	60 นาที

จากตาราง 1 พบว่า นายกสโมสรนักศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) จำนวน 11 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน (ร้อยละ 54.54) และเพศชายจำนวน 5 คน (ร้อยละ 45.45) อายุน้อยสุด 20 ปี อายุมากที่สุด 22 ปี อายุเฉลี่ย 21 ปี (SD = 0.77) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 7 คน (ร้อยละ 63.63) และชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 36.36) ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ น้อยสุด 45 นาที มากที่สุด 75 นาที เฉลี่ย 58.27 นาที ตามลำดับการศึกษาวิจัยนี้ให้ข้อค้นพบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิจัยนี้ให้ข้อค้นพบ การให้ความคิดเห็น เนื้อหาของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1.1 ทันทสมัย คือ เนื้อหาที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทเปลี่ยนแปลงของสุขภาพ อาทิเช่น ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาโรคไม่ติดต่อ โรคติดต่อ โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ ตลอดจนจนสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงโลกปัจจุบันและในอนาคต และเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเป็นผู้ประกอบการอิสระสำหรับวิชาชีพการพยาบาลเพิ่มมากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“เนื้อหาควรเป็นเรื่องที่มีความทันสมัยตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัญหาโรคติดต่อและโรคที่เกิดขึ้นมาใหม่ ๆ การใช้เทคโนโลยีมาสร้างนวัตกรรมเพื่อการดูแลสุขภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ และผมคิดว่า

ควรมีวิชาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่เป็นอิสระสำหรับพยาบาลครับ” นายกสโมสรคนที่ 1

“เนื้อหาควรปรับให้ตรงกับพยาบาลและสิ่งที่เราจะเจอในอนาคต ปัญหาโรคอุบัติใหม่เนื้อหาวิชาเดียวกันในภาคทฤษฎีปฏิบัติเรียนต่อเนื่องเลยเพื่อให้เรียนและนำไปใช้ได้ นอกจากนั้นความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีก็สำคัญเพราะโลกตอนนี้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว” นายกสโมสรคนที่ 4

“ต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้อัพเดทให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงโลก มีความรู้ในเรื่องโรคระบาด ปัญหาและสุขภาพในอนาคต ปรับลดรายวิชาการผดุงครรภ์ นอกจากนั้นต้องมีรายวิชาที่ส่งเสริมให้นักศึกษาประดิษฐ์ คิดค้นนวัตกรรมเพื่อการดูแลสุขภาพ และวิชาที่ส่งเสริมให้พยาบาลประกอบอาชีพอิสระ” นายกสโมสรคนที่ 5

“เนื้อหาหนูคิดว่าต้องสอดคล้องสถานการณ์สุขภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัญหาโรคระบาด โรคอุบัติใหม่ รวบรวมเนื้อหาในทุกหมวดวิชาต้องปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์เมื่อนำไปใช้จริงในอนาคต” นายกสโมสรคนที่ 8

“ผมว่าต้องมีการบูรณาการรายวิชา เนื้อหาเนี่ยมันต้องอัพเดทให้สอดคล้องกับบริบทโลกที่มันเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเรื่องการใช้เทคโนโลยีสำหรับการการทำงานพยาบาลครับ” นายกสโมสรคนที่ 9

2. การศึกษาวิจัยนี้ให้ข้อค้นพบ การให้ความคิดเห็น วิธีการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

2.1 ปฏิบัติจริง คือ โดยเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง (active learning) ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ให้เกิดขึ้นในตนเองเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีระบบคลังหน่วยกิต

2.2 อิงเทคโนโลยี คือ วิธีการเรียนรู้ต้องมีความยืดหยุ่นทั้งในการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (online) และการเรียนแบบปกติ (on-site) ลดการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย (lecture) บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อดิจิทัลเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น เช่น การเรียนรู้แบบเทคโนโลยีเสมือนจริงการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลองเสมือนจริง การเรียนรู้ในหอผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงที่มีความพร้อมทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า “การสอนต้องให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น SBL นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น อาจารย์บางท่านพูดบรรยายไปตามสไลด์ต้องลดลงเพราะทำให้ผมทำให้ไม่อยากเรียนครับ บ้างครับ” นายกลโมสรคนที่ 1

“ถ้าเราได้ลงไปทำจริงจะดีกว่านี้เหมือน active learning ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการสอนจะลดการสอนบรรยายตามสไลด์เยอะ ๆ ในอนาคตควรมีการเก็บหน่วยกิตได้จากการที่เราไปทำงาน ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับพยาบาลแล้วนำมาโอนเป็นหน่วยกิตการศึกษาในหลักสูตร หนูว่าดีค่ะ” นายกลโมสรคนที่ 2

“วิธีการเรียนการสอนนั้นจะต้องฝึกปฏิบัติจริง ๆ ค่ะ เพราะทำให้เราเข้าใจได้ดีกว่าแบบนั่งฟังในชั้นเรียนการสอนในอนาคตควรใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้หาความรู้เพิ่มเติมค่ะ สมัยนี้โลกเรามากกว่าขึ้นสามารถสืบค้นออนไลน์ได้ค่ะ” นายกลโมสรคนที่ 2

“ถ้าได้ลงมือทำจริง ๆ เช่น การเรียนจากสถานการณ์จำลองหรือเรียนจากหุ่นขี้ผึ้งน่าจะทำให้เราเข้าใจมากกว่าการสอนแบบนั่งฟังอาจารย์บรรยายหน้าห้องควรลดลงเพราะมันทำให้เห็นภาพได้ยาก ไม่เข้าใจครับ ผมว่าได้ลงมือทำจริงเข้าใจมากกว่า และในภาคทฤษฎีผมว่าน่าจะเรียนแบบออนไลน์ซึ่งนักศึกษาอาจจะอยู่บ้านทำงานไปด้วยเรียนไปด้วยได้และเก็บประสบการณ์ทำงานมาเทียบโอนหน่วยกิต ภาคปฏิบัติยังต้องทำกับคนไข้อยู่ครับ” นายกลโมสรคนที่ 7

“การเรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติจริงมันทำให้เราเห็นภาพและเข้าใจมากขึ้น สิ่งที่ไม่อยากให้เกิดขึ้นคือเรื่องของการสอนการบรรยาย เพิ่มการใช้สื่อดิจิทัลมาที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพใช้ในการเรียนการสอนจะทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นครับ” นายกลโมสรคนที่ 11

3. การศึกษาวิจัยนี้ให้ข้อค้นพบ การให้ความคิดเห็น สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

เทคโนโลยีล้ำสมัย คือ เพิ่มการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลองเสมือนจริง ห้องปฏิบัติการพยาบาล หอผู้ป่วยจำลองเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้ความมั่นใจในปฏิบัติการพยาบาลให้กับผู้ป่วยจริงในอนาคต และห้องสมุดต้องพัฒนาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการสืบค้นมากขึ้น

คุณภาพดี คือ หุ่นจำลองเสมือนจริง อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการพยาบาล หอผู้ป่วยจำลอง ฐานข้อมูลออนไลน์ต้องมีประสิทธิภาพพร้อมใช้งานอุปกรณ์เหมือนกันตอบสนองความต้องการของนักศึกษาและต้องทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วย

มีเพียงพอ คือ พัฒนาหุ่นจำลองเสมือนจริง อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการพยาบาล หอผู้ป่วยจำลอง ฐานข้อมูลออนไลน์จำนวนฐานข้อมูลห้องสมุด สัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มืออย่างครบถ้วนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ดังคำกล่าวที่ว่า

“พัฒนาความเพียงพอและความพร้อมใช้ของหุ่นจำลองห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลซึ่งควรเปิด 24 ชม เพราะสิ่งนี้มันทำให้เราเข้าใจได้ดีขึ้นครับ แต่ปัญหาเรื่องวัสดุบางอย่างมันก็ไม่เหมือนกับตอนเวลาที่เราไปขึ้นหอออดครับ อาจารย์ ควรต้องปรับปรุง ฐานข้อมูล ห้องสมุด ต้องเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาและทันสมัยเสมอรวมถึงความเสถียรและความแรงของสัญญาณอินเทอร์เน็ตครับ” นายกลโมสรคนที่ 1

“เครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติในห้องพยาบาล หอผู้ป่วยจำลองต้องเพียงพอ หุ่นจำลองเสมือนจริงต้องมีครบทุกสาขาวิชา ทันสมัยเหมือนกับเวลาที่เราต้องใช้จริงเวลาขึ้นหอออดและเข้าใช้งานได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ ฐานข้อมูลห้องสมุดจะต้องมีเพียงพอและทันสมัย ระบบอินเทอร์เน็ตของวิทยาลัยต้องมีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีครับ” นายกลโมสรคนที่ 7

“อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการพยาบาลต้องครบถ้วน ใช้งานได้ง่ายเหมือนเวลาเราขึ้นหอออด หุ่นจำลองหนูคิดว่ามีความจำเป็น

นะคะที่ต้องมีเพียงพอและครบทุกสาขา นอกจากนี้เรื่องของฐานข้อมูล หนังสือในห้องสมุดจะต้องมีเพียงพอและมีการอัปเดต แล้วสุดท้ายเลยอินเทอร์เน็ตต้องมีความเสถียรครอบคลุมคะ” นายกสโมสรคนที่ 5

“ในห้องปฏิบัติการพยาบาล และหอดจำลอง หอดจริง เป็นยังไงในการฝึกก็ควรจะมียุคสมัยเพียงพอมีประสิทธิภาพเหมือนกับสถานการณ์จริงในโรงพยาบาล รวมถึงในผู้ป่วยจำลอง และหุ่นจำลองเสมือนจริงด้วยรวมทั้งต้องสามารถเข้าถึงได้ตลอด 24 ชม จำนวนฐานข้อมูลออนไลน์ที่ update และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อได้ไวมีความเสถียรครับ” นายกสโมสรคนที่ 9

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา ความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนายกสโมสรนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ความหมายและองค์ประกอบความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. เนื้อหาของหลักสูตร ควรมีลักษณะ ดังนี้ คือ ทันสมัย ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่เนื้อหาในหลักสูตรต้องมีความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี วัฒนธรรม คุณลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียนซึ่งปัจจุบันเป็นกลุ่ม เจเนอเรชั่น ซี (generation Z) ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2540-2555¹⁵ โดยกลุ่มอายุ 18-22 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาเป็นกลุ่มที่เกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีมีเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูง มีวิถีชีวิตที่ทันสมัย นิยมสื่อสารผ่านเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำยุคจนถูกเรียกว่า “เด็กยุคดิจิทัล” มีพฤติกรรมการเรียนรู้และศึกษาทุกข้อสงสัยผ่านอินเทอร์เน็ต รูปแบบในการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นกุญแจที่สำคัญในการเข้าถึงและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบตัวต่อตัวในชั้นเรียน (face-to-face) ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในกลุ่มนี้ เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตสูงที่สุด¹⁵ ตลอดจนเป็นกลุ่มคนที่มีแนวคิดความต้องการเป็นเจ้าของกิจการงานที่มีความเป็นอิสระเป็นของตนเองไปจนถึงขั้นเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรม¹⁶

2. วิธีการจัดการเรียนการสอน ควรมีลักษณะ ดังนี้ คือ

2.1 ปฏิบัติจริง คือ ข้อค้นพบดังกล่าวตรงกับคำกล่าวของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) นักปรัชญาชาวอเมริกันที่เชื่อว่า “มนุษย์จะต้องปรับตัวเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด” สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสำคัญและจะต้องนำไปใช้เป็นแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่ต้องเน้นฝึกให้ผู้เรียนการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ นอกจากนี้ต้องได้ฝึกปฏิบัติฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไปทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจทำให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความสุขในสุขการเรียนรู้¹⁷ กล่าวคือ บุคคลจะเรียนรู้ได้ต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเท่านั้น¹⁸ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ¹⁹ หมวด 4 แนวทางการศึกษา มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งให้ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา ตลอดจนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติจริงให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

2.2 อิงเทคโนโลยี คือ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับสถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของครูรุ่นใหม่และเทคโนโลยีเป็นส่วนผลักดันภายใต้กระแสแห่งพัฒนาการด้านเทคโนโลยีโดยเป็นรูปแบบของการบูรณาการปรับใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอนแบบปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ก้าวไกลเกิดทั้งประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น²⁰ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลองในหมวดวิชาชีพการพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา พบว่า ภาพรวมของประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลองในหมวดวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในระดับมาก²¹ ตลอดจนสอดคล้องกับคำกล่าวของ Jeffries²² ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์จำลองเป็นการเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความมั่นใจ ส่งเสริมความสามารถในการตัดสินใจทางคลินิกตลอดจนความสามารถ

ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา ลดปัญหาที่อาจเกิดกับผู้ป่วยในขณะที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาล ตลอดจนช่วยฝึกการปรับตัวทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและการเรียนรู้ที่ดีก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจริง และสอดคล้องกับ Jintana, Sunan and Patchanee²³ พบว่า หลักสูตรพยาบาลแห่งอนาคตต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการจัดเนื้อหาและหัวข้อการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ควรมีลักษณะ ดังนี้ คือ

3.1 เทคโนโลยีล้ำสมัย ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาโลก พ.ศ. 2544 ที่ทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 เป็นวาระแห่งชาติในการปฏิรูปการศึกษา อันเนื่องมาจากการขยายตัวของเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของผู้คนทั่วโลก คนที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้เท่านั้นจึงจะประสบผลสำเร็จ²⁴ ประกอบกับผู้เรียนเป็นกลุ่มคนที่มีความเชี่ยวชาญและมีความสนใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาซึ่งในปัจจุบันความรู้ต่าง ๆ สามารถแสวงหาจากแหล่งต่าง ๆ มากมายและสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้ทุกเวลาตามความต้องการ²⁵ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงสามารถช่วยเพิ่มขีดความสามารถของผู้สอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตรงกับความสามารถและความสนใจของตนเองมากขึ้น เกิดองค์ความรู้จากการคิดขั้นสูง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถตอบสนองรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ยืดหยุ่นมากขึ้น^{26,27} สอดคล้องกับการศึกษาการสอนโดยการจำลองสถานการณ์เสมือนจริงในรายวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล พบว่า ผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ร้อยละ 89.36 มีคะแนนอยู่ในระดับดีขึ้นไป และผู้เรียนร้อยละ 100 มีความมั่นใจมากขึ้นก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมจากการจำลองสถานการณ์เสมือนจริง²⁸

3.2 คุณภาพดี ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรตาม เกณฑ์ ASEAN University Network-Quality Assurance (AUN-QA) มาตรฐานเกณฑ์คุณภาพที่ 10 สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ควรจัดให้มีห้องเรียนพร้อมอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุดสารสนเทศ เครื่องคอมพิวเตอร์

ห้องปฏิบัติการ โดยคำนึงถึงคุณภาพดี เหมาะสมและทันสมัย อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ²⁹ และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 60 ข้อที่ 3 กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษาต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน³⁰ ตลอดจนเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวិชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2562 ตัวบ่งชี้ที่ 21 การจัดการทรัพยากรการศึกษาต้องมีความพร้อมทั้งปริมาณ และคุณภาพเพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง³¹

3.3 มีเพียงพอ ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับการศึกษาศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ ทักษะทางคลินิกในห้องปฏิบัติการของ พบว่า ปัจจัยด้านความเพียงพอต่อสิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือประกอบการเรียนรู้ มีผลต่อทักษะทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล³² นอกจากนี้ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการประสบการณ์ทางคลินิก พบว่า ความพึงพอใจต่อความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการพยาบาลส่งผลทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มมากขึ้น³³ และสอดคล้องกับ มาตรฐานที่ 8 ด้านการจัดการหาบุคลากรและการสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษา ตัวบ่งชี้ ที่ 21 และ 22 โดยสถาบันการจัดการศึกษาพยาบาล ต้องจัดอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ สุขภาพ โสตทัศนูปกรณ์ ห้องปฏิบัติการพยาบาล ตลอดจนหนังสือ ตำรา วารสารวิชาชีพและระบบการสืบค้นเพียงพอ พร้อมใช้จะเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน³¹

ข้อจำกัดของการศึกษา

ผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ นายกลโมสรนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาอาจไม่สามารถนำไปอ้างอิงกับสถาบันการศึกษาอื่นได้

สรุป

ความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 3 ประการหลัก ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหาหลักสูตรต้องทันสมัย 2) ด้านวิธีจัดการเรียนการสอน ต้องเรียนรู้จาก

การปฏิบัติจริง และอิงเทคโนโลยี 3) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ต้องอิงเทคโนโลยี คุณภาพดี และมีเพียงพอ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขเป็น “ปัญญาของชุมชนเพื่อชุมชน” ตามปฏิญญาของสถาบันพระบรมราชชนกต่อไป

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้

1. อาจารย์ผู้สอนต้องให้ความสำคัญในการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย ตลอดจนต้องมีการปรับตัวรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศทั้งในด้านความรู้ เจตคติและทักษะทั้งในเชิงลึกและกว้าง และมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการประยุกต์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. อาจารย์ผู้สอนต้องใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนเน้นให้นักศึกษาได้ลงมือทำจริงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้จัดการเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบออนไลน์ (online) และแบบปกติ (on-site) ร่วมกับประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศสื่อดิจิทัลเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ให้เกิดขึ้นในตนเองเพื่อและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาพยาบาลควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย เพียงพอ มีประสิทธิภาพพร้อมใช้งาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตามความต้องการของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เพิ่มเติมเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมในการเขียนบทความ

ผู้วิจัยทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน การเขียนบทความวิจัย ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขบทความวิจัยตามข้อเสนอแนะของบรรณาธิการวารสาร

การมีผลประโยชน์ทับซ้อน

งานวิจัยนี้ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนกที่อนุญาตเก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาล ขอขอบคุณนายกสโมสรนักศึกษาซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านให้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- Christensen CM, McDonald R, Altman EJ, et al. Disruptive innovation: An intellectual history and directions for future research. *Journal of Management Studies*. 2018; 55(7): 1043-78. doi: 10.1111/joms.12349.
- Novak J, Purta M, Marciniak T, et al. The rise of digital challengers: How digitization can become the next growth engine for Central and Eastern Europe. New York: McKinsey; 2018.
- Naipinit A, Kroeksakul P, Promsaka Na Sakolnakorn T. Adjustment under globalization. *SKRU Academic Journal*. 2014; 7(1): 1-12.
- Liu JX, Goryakin Y, Maeda A, et al. Erratum to: Global health workforce labor market projections for 2030. *Hum Resour Health*. 2017; 15(1): 18. doi: 10.1186/s12960-017-0193-4.
- World Health Organization. State of the world's nursing 2020: Investing in education, jobs and leadership. World Health Organization: Geneva; 2020.
- United Nations. General assembly resolution. Transforming our world, the 2030 agenda for sustainable development. New York: United States of America; 2015.
- Nittayangkun S, Arabia N, Prabommarajchanok Institute annual report 2020. Nonthaburi: Phimphan Printing; 2020. Thai.
- Kooariyakul A, Chidnayee S, Wuttijurepan A, et al. The evaluation of the bachelor of nursing curriculum revised edition 2012. *BCNUT J Nurs*. 2017; 9(1): 48-58 Thai.
- Photaworn P, Boonnuan C, Saiwaree T. An evaluation of the bachelor of nursing science program (revised curriculum B.E. 2559). *SCNJ*. 2022; 9(1): 199-212 Thai.
- Weerawatthanodom N, Jadmum J, Jansook N, et al. An evaluation of bachelor of nursing curriculum (revised edition 2012) Boromarajonani College of Nursing, Chainat, in 2015. *Chandrasekhar Rajabhat University Journal of Graduate School*. 2018; 13(2): 37-48. Thai.
- Phalasri A. The relationship between literacy and acceptance of information technology and the information technology use behaviors in the nursing practices of nursing students. *J.H. Nsg Edu*. 2021; 27(1): 43-57. Thai.

12. Thanomsing S. Praboromarajchanok Institute Strategic Plan Specialized higher education institutions under the Ministry of Public Health Year 2020–2024. Nonthaburi. Phimphan Printing; 2020. Thai.
13. International Council of Nurses. Leading nursing, past, present and future – ICN annual report 2019. Geneva: International Council of Nurses; 2020.
14. Colaizzi PF. Psychological research as the phenomenologist views it. In Ronald SV and Mark K, editors. Existential-phenomenological alternatives for psychology. Oxford: Oxford University Press; 1978.
15. Thongmulek T, Vichitthamaros P. The study of factors affecting acceptance and use of social network of people in Thailand. JCOSCI. 2018; 5(2): 114–24 Thai.
16. Otieno JO, Nyambegera SM. Millennials and generation Z employees are here: Is your organization ready?. Journal of Language, Technology & Entrepreneurship in Africa. 2019; 10(2): 68–85.
17. McDermott JJ. The philosophy of John Dewey. Transactions of the Charles S Peirce Society. 1975; 11(3): 212–23.
18. Panich W. A way to create learning for students in the 21st century. Bangkok SodSri-Saritwong Foundation; 2012. Thai.
19. Office of the National Education Commission. National Education Act, B.E. 2542(1999) and amendment. Bangkok: Prigwhan Graphics; 2010. Thai.
20. Horn MB, Staker H. The rise of K-12 blended learning [internet]. [place unknown]: Innosight Institute; 2011 [cited 2021 Aug 11]. Available from: <https://www.christenseninstitute.org/wp-content/uploads/2013/04/The-rise-of-K-12-blended-learning.pdf>.
21. Glomjai T. Factors related to the effectiveness of simulation-based learning management in the professional nursing subjects category used by Boromarajonani College of Nursing, Phayao. JNHR. 2019; 20(2): 3–15 Thai.
22. Jeffries P. Simulation in nursing education: From conceptualization to evaluation. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2020.
23. Jintana A, Sunan L, Patchanee T. Future nursing education in the VUCA world changing from the 2019 Coronavirus pandemic situation. APHEIT Journal of Nursing and Health. 2022; 4(2): 1–11. Thai.
24. Deemee P, Lincharoen A. Development approach for assessment learning and innovation skills using assessment of learners method in 21st Century. JCDR-HS. 2017; 10(2): 139–53. Thai.
25. Kunaviktiku W. Teaching and learning in the discipline of nursing in the 21st Century. Nursing J. 2015; 42(2): 152–6. Thai.
26. National Innovation Agency (Public Organization), FutureTales lab. Future of learning. Bangkok: Innovation foresight institute; 2022. Thai.
27. Raja R, Nagasubramani PC. Impact of modern technology in education. JAAR. 2018; 3(1Suppl): S33–5. doi: 10.21839/jaar.2018.v3iS1.165.
28. Thanaroj S. Simulation-based learning in principles and techniques course in nursing practicum. BCNUT J Nurs. 2019; 9(2): 70–84 Thai.
29. ASEAN University Network. The guide to AUN-QA as assessment at programme level version 4.0. Bangkok: Asean University Network; 2020. Thai.
30. Office of the Education Council Secretariat. National education Plan B.E. 2560–2579 (2017–2036). Bangkok: Pigwan Graphic; 2017. Thai.
31. Thailand Nursing and Midwifery Council. Certification criteria institute of nursing and midwifery 2019. Bangkok: Chut Thong; 2019. Thai.
32. Haraldseid C, Friberg F, Aase K. Nursing students' perceptions of factors influencing their learning environment in a clinical skills laboratory: A qualitative study. Nurse Educ Today. 2015; 35(9): e1–6. doi: 10.1016/j.nedt.2015.03.015.
33. Higazee MZA, Rayan A, Ades MA, et al. Nursing students' satisfaction with their clinical experiences. IJNHS. 2017; 4(2): 16–21.